جیاوازی نێوان یاسادانان و گۆڕینی حوکم ـی الله

لەگەڵ

حوکم نەکردن بەحوکم ـی الله لە ڕووداوێکدا

نووسەر:
مامۆستا ئوسامە تەوحیدی

نامـــــیـــــلـــکەی

جیاوازی نێوان یاسادانان و گۆڕینی حوکم ـی الله لەگەڵ حوکم نەکردن بەحوکم ـی الله لە ڕووداوێکدا

نووسەر :

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی (شارەزووری)

بەرواری ئامادەکردن :

١٤-١٧، رمضان ١٤٤٧ هـ

مەنهەج:

خیلافەتی دەولەی ئیسلامی

الدولة الإسلامية

خلافة على منهاج النبوة

بسم الله الرحمن الرحیم

مورجیئەکان دەڵێن جیاوازی نیە لەنێوان حوکم کردن بەغیری ماانزل الله لەقەزیەیەکدا لەگەڵ دارشتن ـی یاسای پێچەوانەی شەرعی الله وگۆرینی حوکمـی الله دەڵێن هەردوکی کوفری بچوکە وجیاوازی نیە کاتێ کوفری گەورەیە بەحەلاڵــی بزانێت
لەرەدی ئەو گومانە دەڵێیـن :
① سەرەتـا ئەبێت ئەوە بزانین
ئایا حوکم بەغەیری قورئان وسونەت لەقەزیەیەکدا چیە ؟ وحوکم ـی چیە

وەلآم// حکـم بغیرماانزل الله لەقەزیەیەکدا واتــا بۆنمونە تۆ قازیەکی لەناو دەوڵـەتی ئیسـلامیـدا هەمووومان دەزانین دەولـە مەنهەج ویـاساکەی بریتیە لەقورئان وسونەت لەدادگاکان هیچ دەستورێکی تر بونـی نیە تەنها قورئان وسونەت مەنهەجی حوکمـرانیە

بەلآم تۆ قازیەکی لەیەکێ لەدادگانی دەولە ویاسای دادگاکەش تەنها قورئان وسونەتە بەلآم خزمێــکت یان هاورێیەکت دزی دەکات تۆ لەم حاڵەتەدا لەبەر خزمایەتی یان لەبەرە رەشوە دەستی ئەم کەسـە نابری ئەمە تۆ لەم رووداوەدا حوکمت نەکرد بەشەرع **ئەگەر ئەم کارەی خۆت بەحەلاڵ نەزانیت ئەوا کوفری بــچوکت کردووە** چونکە تۆ هێشــتا ملکەچ ـی کەشەرع ـی الله

سەروەرییێت هێشــتا تۆ بۆحوکم کــردن بۆقورئان وسونەت ئەگەڕێیتەوە هێشــتا تەنها ئیسلام یــاسای حوکمڕانیە لەدادگاکەت ـدا نەهاتوی یاساکانی الله لەدادگا لابەیت و دەستوری طاغوت قبوڵ بکەی ودەستوری طاغوت بـکەیت بەسەرەور لەدادگاکان ئەمە پێی ئەوترێ پــابەند بون بەحوکمـی الله واتــە هێشتا شەرع ـی الله ڕەفزنەکردۆتەوە بەلاّم تەنها لەکرداردا لەو ڕووداوەدا پێچەوانەی فەرمانەکەی یاسای دادگای کردووە بــۆیە شێخ ـی ئیســلام ابن تیمیه دەفەرموێت :

أما من كان ملتزمًا لحكم الله ورسوله باطنًا وظاهرًا، لكن عصى الله واتبع هواه، فهذا بمنزلة أمثاله من العصاة"

بــەلاّم ئەوکەسەی کەپــابەندە بەحوکم ویــاسای الله و پێغەمبەرەکەی صلـی الله علیه وســلم (لەناخ و لەڕووکـەش ـدا کەڕووکەش ئەوەیە لەدادگاکەیدا تەنها ئیسلام سەروەرە و حوکمی ئیسلام حوکم ـی گشــتی دەوڵەتە) بــەلاّم سەرپێچی بکات لەجێ بەجێکردن ـی ـدا بەکردار شوێن ئارەزووی خۆی بکەوێت ئەم جۆرەیان لەڕیزی تاوانبارانە
منهاج السنة (5 /131).

ئــــــەی گۆڕینی حوکمـی الله چیە ؟

بریتیە لەوەی تۆ حاکـم وفەرمانڕەوای لەناو دەولەتی ئیســلام ـدا بڕیارێ دەدەی دەڵێی

① خۆم یــاسا دائەنێم بۆتان لەجیاتی الله خۆت ئەبیت بەبڕیاردەرلەسەر شتەکان

② یاســاکانی قورئان وسونەت لەدادگاکان ڕەفزئەکەیتەوە

لایدەدەی دەستورەکەی خۆت دەکەی بەمەرجەع و سەرچاوەی حوکمڕانی بۆدەوڵەت وپـشت دەکەی لەوەی بۆ حوکم ـدان لەسەر تاوانەکان بگەڕێیتەوە بـۆ حوکم ـی شەرع بەڵکو گەڕانەووت بۆیاساکەی خۆت ئەبێت وملکەچ نابیت بۆحوکم ـی الله وقبوڵی ناکەی ئـەمەش پشت هەڵکردنە لەچونە ژێر داواکانی حوکم ـی الله

شێخ ـی ئیسلام ـدەفەرموێت :

(ومن لم يلتزم حكم الله ورسوله فهو كافر)

هەرکـەسێ پابەند نەبێت بەحوکمـی الله وپێغەمبەرەکەی صلی الله علیه وسلم ئەوا کـافره .

جیاوازی نێوان حاڵەتی یەکەم و دووەم چیە ؟

حاڵەتی یـەکەم تۆ تەنها پێچەوانەی حوکمی الله ـت کرد بەبێ ئەوەی پشت بکەیت لەحاکمـیەتی شەرع وە شەرعـی الله ـت لەحاکمیەت لانەداوە

بەلاّم حاڵەتی دووەم پـشت هەڵدەکات لەحاکمـیەتی شەرع وخۆی دەبێت بەیاسادانەر وفەرمان ڕەوای ڕەهـا کەیاسادانان مافی تایبەتی الله تعالی ـیە وە بە لادانی هەرحوکمـێکی الله ئەوا بەرەتکەرەوە بۆ ئەوحوکمـەی الله حسابە چونکـە هیچ یاسایەک دانانێت پێچەوانەی یاسای الله بـێت لەگەڵیـدا یاساکەی الله دەکاتەوە و ڕەفزی دەکاتەوە

گومانی تێدانیە ڕەتکـــردنەوەی یاسای الله وڕەفزکردنی کـــوفرە بۆیە هیچ یاسایەکی طاغوت ـی ناخرێتە شوێن یاسایەکی الله ئیلا دەبێت ئەو یاسایەی الله ڕەتکـــرێتەوە (بۆنمونە دەڵێت ئارەق خواردن ئازادیە وتاوان نیە وخواردنەوەی ئارەق تاوان نیە ئەمەش ڕەفزکردنی حەرامیەتی ئارەق ـە)

ئـــینجا گۆڕیـــن ـی حوکم ـی الله دووجۆرە

جۆرێـــکیان ئەوەیە حاکم دەڵێت سزای دەست بڕین لەدینی ئیسلام نیە بەڵـکو سزای دز لەئیسلام ـدا سـجنە ئەم تبدیلە مناط ـی کوفرەکەی درۆهەڵبەستنە بەناوی الله تعالى

جۆری دووەم وەک حاڵی تەتارە کەیـاسا دائەرێژێت یاساکەش نایاتە پاڵ ئیسلام بەلاّم ئەو یاسایەی خۆیان پێش دەخەن بەسەرحوکمی الله و پشت لەحوکم ـی الله دەکات وئاوڕی لێ نایەتەوە ئیمام ـی ابن کثیر ئیجماع نەقڵ دەکات هەرکەسێ هەمان کـــاری تەتار ئەنجام بات شەرعی الله لابـــەرێ ویاسایەکی تر بخاتە پـــێش حاکمیەتـی شەرعی الله ئەوا کـــــافرە بەئیجماع

شیخ الإسلام رحمه الله لە مجموع الفتاوى ج: 35 ص: 388 دەفەرموێت :

" فإن الحاكم إذا كان دينا لكنه حكم بغير علم كان من أهل النار وإن كان عالما لكنه حكم بخلاف الحق الذي يعلمه كان من أهل النار

ئەگەر حـــاکم کەسێ بێت خاوەن دین بێت بەڵام حـــــوکم بکات بەبێ علم وزانست ئەوا ئەهلی ئاگرە ئەگەر حـــاکم عـــــالم بێت بەڵام بەپێچەوانەی ئەوهـــــەقەی کەدەیزانێ حوکم بکات ئەوا ئەهلی ئاگرە

وإذا حكم بلا عدل ولا علم كان أولى أن يكون من أهل النار وهذا إذا حكم فى قضية معينة لشخص

وەئەگـــــەر #حوکـــــم_بکات_بەبێ_زانست_وبەبێ_عەدل ئەمــــــە ئەولاترە کەدۆزەخی بێت ئەمە ئەگەر حـــاکم حوکم بەشـــــەرع نەکات #لەقەزیـــەیەکی_دیاریکراو_بۆکەسـێک

وأما إذا حكم حكما عاما فى دين المسلمين فجعل الحق باطلا والباطل حقا والسنة بدعة والبدعة سنة والمعروف منكرا والمنكر معروفا ونهى عما أمر الله به ورسوله وأمر بما نهى الله عنه ورسوله فهذا لون آخر يحكم فيه رب العالمين وإله المرسلين مالك يوم الدين"

بەڵام ئـەگەر حـــوکمێ دەربکات حوکمـێکی #گـــــشتی لەبەرنامەی موسڵمانان هەق بکات بەباطـــل وباطل بکات بەهەق وسونەت بکات بەبیدعە وبیدعە بکات بەسونەت چاکە بکات بەخـــراپە خراپەش بکات چاکـــە نەهی بکات لەوەی الله ورسولەکەی فەرمانیان پێکردوە فەرمان بکات بەوەی الله وڕسولەکەی نەهیان لێ کردوە #ئــەم_جۆرەحوکمکردنە

#تایبەتە_بەالله_الله_خۆی_حوکمی_تێدائەکات کەپەروەردگاری جیهانیان و پێغەمبەران وپاشای ڕۆژی دواییە .

سەرنج بەن حکم بـغیری ماانزل الله بۆقەزیەکی دیاریکراوی جیاکردەوە لە حکم بغیرماانزل الله لەتشـــریع ـی عامدا تشریع ـی عامی بەتایبەتمەندی الله وەسف کرد کەبێگومان هەرکەس تایبەت مەندیەکی الله بۆخۆی ببات دەبێت بەطاغوت وپێویستە کوفری پێ بکرێت ابوملجز کـــە ابن عباسی بینیوە وریوایەتی لەابن عباسەوە گێڕاوەتەوە تەفسیری کـفر دون کـفری حکم بغیر ماانزل الله دەکـات بۆمان

ئیمامی الطبري:گێڕاویەتیەوە بەژمارە 12025، خەڵکـانێ لەبنی عەمر بن سدوس هاتن بۆلای ابو مـلجز وتیان ئەی ابا مـلجز بینیوتە الله دەفەرموێت :

{ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الكافرون} ئایا ئەمە هەقە ؟
ابا ملجز فەرمووی بەڵێ
وتیان الله دەفەرمووێت {ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الظالمون} ئەمە هەقە؟
ابا ملجز فەرمووی بەڵێ
وتیان الله دەفەرموێ {ومن مل يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الفاسقون} ئەمە هەقە ؟
ابا ملجز فەرمووی بەڵێ
وتیان ئەی ابا ملجز ئایا ئەم کاربەدەستانە (بەنی ئومەیە) حوکم ئەکەن

بەوەی الله دایبەزاندوە ؟
ابو ملجز فەرمووی
ئیسلام ئەو دینەیە کەئەم کاربەدەستانە
①#پەیڕەوی لێ ئەکەن
② وە تەنها #بەئیسلام_گوفتارئەکەن
③ وە #بانگەوازی خەڵکی بۆئیسلام ئەکەن
جائەگەر ئەمان #شتێك لەئیسلام تەرک بکەن دەزانن توشی تاوان بونە (وپەشیمانی ئەنوێنن)

چەند وەڵامێ بۆحەمدانی وەمەدخەلی

① کەواتا کفر دون کفر لای صحابە وتابعین بۆحاکمانە بەکارهێناراوە کەپەیڕەوی لەئیسلام ئەکەن وجیهاد و بانگەواز بۆئیسلام ئەکەن وحوکمی پێ ئەکەن بەڵام وەک هەرموسڵمانێکی تر جارجار مەعسیەتی هەندێ حوکمی الله ئەکەن بەبێ ئەوە بچن یاسا وتشریعی جگە لەئیسلام بخەنە پێش حوکم ـە ئیسلام

② کاربەدەستانی بەنی ئومەیە هیچ کات تشـریع یان دانەناوە پێچەوانەی ئیسلام وەک حەمدانیەکان دەیڵێن بەشایەتی ابوملجز کەخۆی لەوسەردەمەدا ژیاوە کفر دون کفری حاکمەکانی بەوە وەسفکردوە کەشتێک واز لێ ئەهێنن لەهەمان کاتیشدا خۆیان بەتاوانبار دەزانی

③ ئایا ئەوانەی تشــریع دائەنێن تەنها پەیڕەوی لەئیسلام ئەکەن

وبانگەواز بۆئیسلام ئەکەن و وگوفتاربەئیسلام ئەکەن ؟؟؟ تا ئەم کفر دون کفرە بەکاربهێنرێت بۆیان ؟؟؟ بێگومان نەخێر قیاسی حاکمەکانی سەردەم سەلەف بەیاسادانەرەکانی ئێستا وەک ڕۆژ و شەو جیاوازی هەیە

ئەوە ئێمە بەڵگەمان هێنا کەکفر دون کفر بەتێگەشتنی سەلەف بۆ قەزیەیەکە نەک بۆتشـریع ی عام ی ڕەتکەرەوەی حاکمیەتـی الله ئێوەش بەڵگەیەک بهێنن سەلەف وتبێتی تــشریعی عام ورەتکردنەوەی حوکم ی الله کفری بچوکە ئیلا بەاستحلال نەبێت

عن عمران بن حدير، قال: "أتى أبا مجلز ناس من بني عمرو بن سدوس، فقالوا: يا أبا مجلز، أرأيت قول الله {ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الكافرون} أحق هو؟ قال: نعم، قالوا: {ومن لم يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الظالمون} أحق هو؟ قال: نعم، قالوا: {ومن مل يحكم بما أنزل الله فأولئك هم الفاسقون} أحق هو؟ قال: نعم، فقالوا: يا أبا مجلز، فيحكم هؤلاء بما أنزل الله؟ قال: هو دينهم الذي #يدينون به، وبه #يقولون، #وإليه يدعون، فإن هم تركوا شيئا منه عرفوا أنهم قد أصابوا ذنبا

الحمد لله رب العلمين